

Referat
til
mødet i Børn- og Ungeudvalget
den 16. maj 2017 kl. 08:30
i Udvalgsværelset, Ørbækvej 100, Fløj 1

Udvalgsmedlem Alex Ahrendtsen deltog i mødet via Skype.

Mødet afsluttet kl. 9.05.

B. Sager til afgørelse i udvalget

1 [Digitaliseringsstrategi 2017-2020 Børn- og Ungeforvaltningen](#)

2 [Pulje og program til løft af de fagligt svageste elever](#)

C. Sager til drøftelse/forberedelse

3 [Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag budget 2018](#)

D. Orientering

4 [Orientering om de faglige temaer Sprog, Dannelse og Tidlig indsats](#)

5 [Orientering om administrationsgrundlag for gratis busrejser for skoler og dagtilbud](#)

6 [Aktuelle sager](#)

B. Sager til afgørelse i udvalget

1. Digitaliseringsstrategi 2017-2020 Børn- og Ungeforvaltningen

B. Sager til afgørelse i udvalget

Åbent - 00.01.10-A00-3-16

RESUMÉ

Digitaliseringsstrategien for Børn- og Ungeforvaltningen 2017 -2020 med de foreslåede fokusområder skal sætte retningen for arbejdet på området de kommende år. Strategien med fokusområder bliver dermed den ramme, som den konkrete udvikling af området skabes inden for.

Et udkast til digitaliseringsstrategien blev fremlagt på mødet i Børn- og Ungeudvalget den 24/1-2017. Med afsæt i drøftelsen den 24/1 gives i denne sag en mere præcis fremlæggelse af formål og den videre proces med digitaliseringsstrategien, såfremt udvalget vedtager strategien.

Overordnet skal strategien med de foreslåede fokusområder sætte den retning, der binder kommunens politikker sammen med driften. Strategien medfører ikke i sig selv investeringer inden for driften. Hvis der i arbejdet med omsætning af strategiens fokusområder til konkrete handleplaner opstår behov for, at der afsættes midler til konkrete tiltag, vil der blive forelagt udvalget sager til beslutning.

Strategien har afsæt i de nationale digitaliseringsinitiativer (Den fællesoffentlige digitaliseringsstrategi 2016-2020, Den fælleskommunale digitaliseringsstrategi 2016-2020 og Den fælleskommunale digitale handlingsplan 2016-2020) og Odense Kommunes digitaliseringsgrundlag. Derudover tager strategien afsæt i byrådets effektmål for børn og unge samt Børn- og ungepolitikken "Sammen på spring" i sin opbygning og sin retning.

Forvaltningen foreslår med denne sag, at udvalget vedtager forslag til digitaliseringsstrategien og dens fokusområder.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget vedtager digitaliseringsstrategien med de foreslåede fokusområder.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

Alex Ahrendtsen stemmer imod på grund af formuleringer om, at programmering skal indgå i fagene allerede fra de yngste klasser, og formuleringen om, at robotter skal overtage store dele af tømrernes manuelle arbejde.

SAGSFREMSTILLING

Strategien er opdelt i tre overordnede hovedområder, der er underopdelt i en række fokusområder, som forvaltningen har defineret med afsæt i de nationale og kommunale strategier på området, og i dialog med udvalgte ledere og medarbejdere, som er tæt på kerneopgaven på børn- og ungeområdet. Dette afsæt sikrer, at fokusområderne har udgangspunkt i, hvad der forskningsmæssigt er belæg for, og hvad der politisk på nationalt og kommunalt plan er prioriteret, samt hvad der i en lokal kontekst hos brugerne på børn- og ungeområdet er meningsgivende.

Hensigten med disse strategiske fokusområder er, at de skal være retningsgivende og udgangspunkt for prioritering i det kontinuerlige arbejde med digitalisering på børn- og ungeområdet.

Digitale fokusområder

Nedenfor er oplistet hovedområderne og de strategiske fokusområder, som er uddybet i forslag til digitaliseringsstrategien (vedlagt i sagen).

Fokusområderne går på tværs af forvaltningen eller knytter sig specifikt til et af områderne "Digital dannelse og læring" eller "Administration, projektstyring og effektopfølgning".

På tværs af forvaltningen

- Digital ledelse og kompetenceløft
- Digital didaktisk ledelse
- Data

Digital dannelse og læring

- Sammen om børnenes læring
- Digital leg og læring
- Kompetencer i det 21. århundrede
- Programmering – det nye fremmedsprog
- Digital dannelse
- Fælles bibliotekssystem
- Velfungerende infrastruktur

Administration, projektstyring og effektopfølgning

- Behovsafdækning af digitale potentialer
- Digital understøttelse af den evidensbaserede metode
- Digital understøttelse af tidlige og forebyggende indsatser i hjemmet og nærmiljøet
- Velfærdsteknologi
- Digital understøttelse af samarbejdet med almenområdet
- Udnyttelse af de eksisterende administrative systemer
- Digitalisering af administrative processer og arbejdsgange

Arbejdet med strategiens fokusområder sker i tæt dialog med ledere og medarbejdere på de berørte områder. Dvs. handlingsplaner indenfor fokusområder udarbejdes sammen med medarbejdere og ledere, så forventninger om gevinster, indsatser, ressourcer og opfølgning er tydeligt afklaret inden initiativer sættes igang.

Såfremt der i forbindelse med handlingsplaner er initiativer, som indebærer behov for, at der prioriteres midler i større omfang hertil, vil dette blive forelagt Børn- og Ungeudvalget til beslutning.

Herudover foreslås, at udvalget løbende orienteres om status på arbejdet med strategiens fokusområder.

Forvaltningen ønsker at fremhæve, at der på den nationale og internationale dagsorden i denne tid er stor opmærksomhed på de digitale muligheder i forhold til at understøtte udvikling af børnenes dannelse og læring. Der kan bl.a. henvises til det Kommunalpolitiske Topmøde i Aalborg primo 2017, hvor hovedtaleren Alec Ross havde det vigtige råd til kommunerne, at de skal fokusere på børnene og sørge for, at de er rustet til fremtiden.

Vi kigger ind i en fremtid, hvor 60% af de job, de unge skal bestride i fremtiden, ifølge World Economic Forum ikke eksisterer i dag, og hvor tænketanken CEVEA anslår, at 800-900.000 job står til at blive automatiseret. Digitalisering og øget anvendelse af teknologier bliver i stigende grad en del af hverdagen.

En række af strategiens fokusområder er derfor helt centrale for, at børn- og ungeområdet i Odense kommune kan være med i front i forhold til at give vores børn og unge det bedste afsæt til voksenthværelsen.

EFFEKT

Gennemførelse af digitaliseringsstrategien understøtter målene om, at børn lærer mere og er mere kompetente og at flere kommer i uddannelse og job.

ØKONOMI

Denne sag har ikke konsekvenser for Odense Kommunes kassebeholdning.

BILAG

- [Digitaliseringsstrategi BUF 2017-2020](#)

2. Pulje og program til løft af de fagligt svageste elever

B. Sager til afgørelse i udvalget
Åbent - 17.00.00-A00-22-17

RESUMÉ

Den 25/4 2017 udsendte Undervisningsministeriet en nyhed, hvor udvalgte skoler i landet blev inviteret til at deltage i et projekt, der skal bidrage til løft af de fagligt svageste elever. Der er afsat 500 mio. kr., og på landsplan er der udpeget 120 skoler, der kan deltage i projektet. I Odense er følgende skoler udpeget - Abildgårdskolen, Dalumskolen, Ejerslykkeskolen, H.C. Andersen Skolen, Risingskolen og Seden Skole. Fælles for skolerne er, at de har den største andel af elever (inden for en given region), der får under 4 i dansk og matematik til folkeskolens afgangsprøver. Disse skoler tilbydes derfor at deltage i et projekt, hvor de, hvis de løfter karaktergennemsnittet 5 procentpoint inden for et år, får en præmie i størrelsesordenen 1,3 – 1,5 mio. kr. Midlerne kan eksempelvis bruges til at ansætte flere medarbejdere i et år. Hvis skolen også det efterfølgende år løfter karaktergennemsnittet yderligere 5 procentpoint, får skolen igen en tilsvarende præmie. Som en del af projektet har skolerne også mulighed for at indgå i et program, der indebærer, at de vil modtage inspirationsmateriale, at ledere og medarbejdere skal deltage i konferencer og temadage, at der vil blive etableret netværk, og at man skal deltage i evalueringen af indsatserne.

Ifølge Undervisningsministeriet er det den enkelte kommune, der lokalt beslutter, om det er en administrativ eller politisk beslutning at deltage i projektet. Undervisningsministeriet har en forventning om, at skoler og kommuner indbyrdes har en god dialog om evt. deltagelse i projektet som led i den samlede kvalitetsudvikling, og desuden at skolerne selv er medbestemmende ift. hvorvidt de ønsker at deltage i projektet. Invitationen er således fra Undervisningsministeriet sendt til den enkelte skole med henblik på lokale drøftelser sammen med de respektive skolebestyrelser.

Forvaltningen anbefaler derfor, at skolebestyrelsernes tilkendegivelser ift. deltagelse i projektet følges.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget godkender følgende:

I forhold til deltagelse i projektet følger Odense Kommune tilkendegivelserne fra de enkelte skolars bestyrelse.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget godkender indstillingen.

SAGSFREMSTILLING

Baggrund

Den 25/4 2017 udsendte Undervisningsministeriet en nyhed (Link til nyhed: [500 mio. kr. til løft af fagligt svage elever](#)), hvor udvalgte skoler i landet blev inviteret til at deltage i et projekt, der skal bidrage til løft af de fagligt svageste elever. Der er afsat 500 mio. kr., og på landsplan er der udpeget 120 skoler, der kan deltage i projektet. I Odense er følgende skoler udpeget - Abildgårdskolen, Dalumskolen,

Ejerslykkeskolen, H.C. Andersen Skolen, Risingskolen og Seden Skole. Fælles for skolerne er, at de har den største andel af elever (inden for en given region), der får under 4 i dansk og matematik til folkeskolens afgangsprøver. Disse skoler tilbydes derfor at deltage i et projekt, hvor de, hvis de løfter karaktergennemsnittet 5 procentpoint inden for et år, får en præmie i størrelsesordenen 1,3 – 1,5 mio.kr. Midlerne kan eksempelvis bruges til at ansætte flere medarbejdere i et år. Hvis skolen også det efterfølgende år løfter karaktergennemsnittet yderligere 5 procentpoint, får skolen igen en tilsvarende præmie. Som en del af projektet har skolerne også mulighed for at indgå i et program, der indebærer, at de vil modtage inspirationsmateriale, at ledere og medarbejdere skal deltage i konferencer og temadage, at der vil blive etableret netværk, og at man skal deltage i evalueringen af indsatserne.

Ifølge Undervisningsministeriet er det den enkelte kommune, der lokalt beslutter, om det er en administrativ eller politisk beslutning at deltage i projektet. Undervisningsministeriet har en forventning om, at skoler og kommuner indbyrdes har en god dialog om evt. deltagelse i projektet som led i den samlede kvalitetsudvikling, og desuden at skolerne selv er medbestemmende ift. hvorvidt de ønsker at deltage i projektet. Invitationen er således sendt fra Undervisningsministeriet til den enkelte skole med henblik på lokale drøftelser sammen med de respektive skolebestyrelser.

Forvaltningen anbefaler derfor, at skolebestyrelsernes tilkendegivelser ift. deltagelse i projektet følges.

Beskrivelse af skolerne fra Odense, der er med på listen

De pågældende skoler er blevet bedt om at forholde sig til, hvorfor de figurerer på Undervisningsministeriets liste.

• Abildgårdskolen

- Mange elever på Abildgårdskolen kommer fra familier med ingen eller kun lidt uddannelse, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og lav husstandsindkomst.
- 90 % af skolens elever er fra indvandrer- og flygtningefamilier fra ikke-vestlige lande. Ud af de 90% tosprogede udgør somaliere og arabere ca. 80%.
- Mange elever på Abildgårdskolen har brug for en særlig sproglig indsats. De har store udfordringer i forhold til ordforråd og kommunikationsevner.
- Skolen er lykkedes med at inkludere langt flere elever. De elever, der ikke udskilles til diverse specialforanstaltninger, er i almenklasserne, og går til afgangsprøve i 9. klasse. Dette er med til at trække karaktergennemsnittet ned.
- I 2011/12 udskiltes 113 elever, i 2016/17 er tallet 42.

• Dalumskolen

- Dalumskolen er en to-tresporet skole med 573 elever. Skolen løser en række specialundervisningsopgaver for Odense Kommune: 3 modtagelsesklasser for flygtninge/indvandrere, en specialklasserække for elever med generelle indlæringsvanskeligheder og 3 funktionsklasser for elever med gennemgribende udviklingsforstyrrelser.
- Årsagen til at Dalumskolen er blandt de 120 skoler er en indberetningsfejl i karaktererne fra skolen. Indberetningsfejlen betyder, at karaktererne fra specialundervisningstilbuddene er blandet sammen med karaktererne fra almindelen, og dermed influerer negativt på skolens karaktergennemsnit. Undervisningsministeriet er orienteret om indberetningsfejlen, men har meddelt, at skolen skal forblive på listen over de 120 skoler.

• Ejerslykkeskolen

- Mange elever kommer fra familier med ingen eller kun lidt uddannelse, manglende tilknytning til arbejdsmarkedet og lav husstandsindkomst. En stor del af eleverne stammer fra indvandrer- og flygtningefamilier fra ikke-vestlige lande. Mange elever har brug for en særlig sproglig indsats. De har store udfordringer i forhold til ordforråd og kommunikationsevner.
- Når man ser på prøvekaraktererne i dansk og matematik for de tre år, der udgør grundlaget for det vægtede gennemsnit, er der markant flere elever, der får et gennemsnit under 4 i matematik end dansk – især i 2014 og 2015. I løbet af de seneste to år er skolens matematikvejledere lykkedes med at etablere et frugtbart læringsfællesskab omkring fagteamet i matematik. Dette faglige læringsfællesskab vil blive en central platform for udbygning af matematiklærernes faglige og fagdidaktiske kompetencer, når skolen i de kommende skoleår skal skabe grundlag for at løfte elevernes generelle prøveresultater i faget.
- Det vægtede gennemsnit for andelen af elever med under 4 i dansk og matematik på Ejerslykkeskolen i perioden 2014-2016 er 42%. Der er på flere områder lagt til rette for en understøttelse af elevernes læring og deres blik for egne, personlige styrker, hvilket sandsynliggør, at skolen vil indfri målet om at nå ned på 37% i 2018.

• H.C. Andersen Skolen

- Skolens socioøkonomiske faktorer er blandt de laveste nationalt set (forældrenes uddannelsesmæssige niveau, beskæftigelsesgrad, indkomst).
- Skolen inkluderer en mangfoldig børnegruppe.
- Børnegruppen består af mange to-sprogede elever, mange børn i udsatte positioner og børn med socio/emotionelle vanskeligheder og funktionsnedsættelser. Samtidig har mange af

børnene i udskolingen haft flere skoleskift i løbet af deres skolegang.

• **Risingskolen**

- Skolens elevsammensætning er præget af den store diversitet og mangfoldighed, der er i skoledistriktet.
- Skolen er meget søgt af elever fra tilstødende distrikter, og især i overbygningen modtager skolen mange elever fra andre (private) skoler.
- Skolens distrikt er meget stort, og næsten alle skolens elever går på skolen. Dette betyder blandt andet, at kun 20 elever i distriktet går i særlige tilbud - så som specialklasser, obsklasser eller lignende. Derfor inkluderes der også mange elever i skolens almenklasser, hvilket giver udfordringer af forskellig slags.
- Skolen modtager elever i 'modtager-flex' og 'special-flex', og forsøger dermed at inkludere så mange som muligt i fællesskabet.
- Alle elever på skolen, også dem med faglige vanskeligheder, hjælpes og støttes i at gå til afgangsprøve.
- Skolens andel af to-sprogede elever er 27%, og andelen er større i udskolingen end i indskolingen.
- En del af skolens elever, især de to-sprogede, kommer fra hjem, hvor det er svært at få støtte og hjælp, og hvor forældrene ikke selv har en uddannelse.

• **Seden Skole**

- En del af skolens ressourcestærke elever forlader skolen i løbet af overbygningen til fordel for efterskoler og private skoler i bymidten.
- Skolen modtager mange elever fra andre skoler - især fra Vollsmoseskolerne - sent i skoleforløbet i forbindelse med det frie skolevalg.
- Skolens andel af tosprogede elever er steget over årene og topper nu på 37%.
- Skolen har generelt fået flere ressource svage familier og børn, der både har sociale og faglige udfordringer.
- Skolen inkluderer mange børn i klasserne.
- Skolen forsøger at få alle elever til at gå til afgangsprøverne.

Bemærkninger fra Børn- og Ungeforvaltningen

Det kan umiddelbart anses for at være fordelagtigt for en skole at medvirke i projektet, og dermed måske modtage 1,3 – 1,5 mio. kr., men for at supplere overvejelserne om deltagelse vil forvaltningen gerne adressere nogle væsentlige forhold.

Skolerne har nu gennem tre år arbejdet ihærdigt på at realisere reformens elementer i bestræbelserne på bl.a. at løfte de fagligt svageste elever. Folkeskolereformen er en stor reform, og ved vedtagelsen af reformen blev det understreget, at det tager tid at indføre en sådan reform, og at det er vigtigt, at skolerne får mulighed for at koncentrere sig om dette arbejde, og ikke mindst arbejdsro til selv samme. I det perspektiv kan det i nogen grad opleves som en forstyrrelse, at man som skole skal forholde sig til nye forsøg, projekter og programmer. Det kræver fokuseret arbejde at realisere en skolereform med så stort et omfang, og skolerne er allerede godt i gang med forskellige strategier, projekter, handleplaner m.m. i deres bestræbelser på at give reformen form og indhold på de enkelte skoler.

De data, der ligger til grund for udvælgelsen af de 120 skoler, er fra en periode, hvor reformen ikke er foldet ud og realiseret. De første data er fra det år, hvor reformen skulle igangsættes – og de sidste karakterer er fra det tidspunkt, hvor reformen har været gældende i 2 år. Her skal også tages i betragtning, at det ved reformens start blev italesat, at det var nødvendigt at tage fat i delelementer, for over de kommende år at få givet reformens mange elementer substans og lokal forankring.

Nogle af de indsatser, der er beskrevet i programmet, er indsatser, som skolerne allerede er i færd med at virkeliggøre – og som bliver understøttet af igangværende aktiviteter fra forvaltningen. Her kan eksempelvis nævnes Kompetenceudviklingsprojektet "Inkluderende læringsmiljøer" (projekt støttet af A.P.Møller Fonden).

Via vores kvalitetssystem "Sammen om kvalitet" følger vi skolernes resultater, ledelsesarbejde, samt realiserings- og udviklingsprocesser tæt. I forvaltningens årlige

kvalitetssamtaler med skolerne indgår en datapakke (inspireret af studieturen til Ontario).

Heraf fremgår afgangsprøve karaktererne, og de udfordringer, der er på de 5 skoler, er kendte. Der er på skolerne igangsat understøttende handlinger og udviklingsprojekter, der følger op på de afdækkede udfordringer – bl.a. i forhold til de elever, der ikke opnår tilfredsstillende karakterer.

Pontentielle dilemmaer og opmærksomhedspunkter

I Odense Kommune har vi en høj inklusionsprocent på 96%. Dette betyder, at vi i vores almenklasser på skolerne har mange elever, der har faglige og sociale udfordringer. Holdningen fra forvaltningens side er, at man opfordrer eleverne til at gå til afgangsprøver – også selv om man er klar over, at deres præstationer vil ligge i den lave ende af karakterskalaen. Med udgangspunkt i denne praksis vil skolerne relativt let kunne få de gennemsnitlige afgangsprøve karakterer til at stige mindst 5%. Det kan gøres ved, at man fraråder nogle elever at gå til afgangseksamen – og dermed stiger karaktergennemsnittet. Dette kan selvsagt være noget af et dilemma, man som lærer og leder kan komme til at stå i (Jf. Folkeskolelovens § 14. Stk.4 er det skolelederen, der har kompetencen til at beslutte om en elev skal fritages fra at aflægge folkeskolens obligatoriske prøver).

Midlerne gives for ét år ad gangen og er bagudrettede. Man skal altså opnå de ønskede resultater med nuværende ressourceniveau. Hvis man når de 5 procentpoint, kan man, som det er beskrevet i eksemplet på ministeriets hjemmeside, ansætte 3 lærere et år – og hermed designe og opbygge fx et 'turbo-forløb'. Man kan indhøste erfaringer et år, og måske, hvis man fortsat får de ekstra midler, køre det et år mere. Men selve indsatsen er baseret på ekstra midler, og når perioden er slut, er midlerne væk, og med den nuværende ressourcetildeling har kun de færreste skoler mulighed for at fortsætte med de ekstra ansatte. Så om end indsatsen har været virksomhedsfuld, må den sandsynligvis lykkes ned med de frustrationer og ærgrelser, der kan tænkes at følge med. Det er forvaltningens erfaring, at udviklingsprojekter, der ikke er funderet i den eksisterende driftsramme, har få chancer for at blive til virkelighed ud over projektperioden.

Deltagelse i projektet vil medføre øget fravær af ledere og medarbejdere på skolerne, der vælger at tage imod tilbuddet om at deltage i det førnævnte program.

Omfanget af følge- og evalueringsarbejdet er ikke nærmere beskrevet, ligesom selve dokumentationen af midlernes anvendelse heller ikke er præciseret. Ofte kan der følge et ret så omfattende administrationsarbejde med sådanne projekter.

Skolernes holdninger til programmet/puljen

Ifølge regeringens udspil har det været tanken, at skolerne selv skal bestemme, hvorvidt de ønsker at deltage i projektet. Invitationen er således sendt til den enkelte skole med henblik på lokale drøftelser sammen med de respektive skolebestyrelser.

Forvaltningen anbefaler derfor, at de enkelte skoler og skolebestyrelses tilkendegivelser ift. om de ønsker at deltage i projektet, vil blive fulgt.

Nedenfor følger skolernes tilkendegivelser i forhold til deltagelse i projektet.

• Abildgårdskolen

- Skolen og skolebestyrelsens holdning er, at skolen både deltager i projektet og i programmet.

• Dalumskolen

- Skolens og skolebestyrelsens holdning er, at skolen ikke deltager i projektet og programmet, da skolens berettigelse på listen er baseret på en indberetningsfejl.

• Ejerslykkeskolen

- Skolen og skolebestyrelsens holdning er, at skolen deltager i projektet, men ikke i programmet. Dette er baseret på en tro på skolens egne indsatser.

• H.C. Andersen Skolen

- Skolen og skolebestyrelsens holdning er, at skolen deltager i projektet, men ikke i programmet. Dette er baseret på, at skolen i forvejen deltager i mange projekter næste skoleår med netop 'fagligt løft' som formål.

• Risingskolen

- Skolen og skolebestyrelsens holdning er, at skolen deltager i projektet, men ikke i programmet. Dette er baseret på et ønske om at arbejde videre med de indsatser, som skolen allerede har igangsat mange af.

• Seden Skole

- Skolen og skolebestyrelsens holdning er, at skolen deltager i projektet, men ikke i programmet. Dette er baseret på et ønske om at sætte større fokus på at løfte af den faglige del af elevernes læring.

EFFEKT

Børn lærer mere og er mere kompetente

Børn, som tidligt lærer at lære, har større mulighed for at klare sig godt og få succes i livet. Målet er at udfordre og løfte alle børn, så de udvikler sig bedst muligt og bliver så dygtige, som de kan. Læringskompetencer og konkrete faglige kompetencer er vigtige for at gennemføre en uddannelse og være rustet til som voksen at bidrage aktivt på arbejdsmarkedet, tage medansvar og deltage i samfundet. Et kreativt, kulturelt og mangfoldigt skole- og dagtilbud er med til at skabe de bedst mulige rammebetingelser for, at børn lærer mere og er mere kompetente.

ØKONOMI

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser for Odense Kommune.

C. Sager til drøftelse/forberedelse

3. Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag budget 2018

C. Sager til drøftelse/forberedelse
Åbent - 00.30.00-000-5-17

RESUMÉ

Børn- og Ungeudvalget skal med denne sag drøfte forvaltningens forslag til udvalgets budgetbidrag til budget 2018, der skal indgå i Økonomiudvalgets budgetforslag.

Økonomiudvalget har på mødet den 28/2 2017 fastlagt udvalgenes rammer og leverancer for budget 2018 og overslagsårene. Børn- og Ungeudvalget er den 7/3 2017 blevet orienteret om rammeudmeldingens betydning for udvalgets budgetramme.

Udvalget skal primært arbejde med følgende elementer i nærværende sag:

- Udvidede budgetbemærkninger.
- Anlægsmuligheder.

Børn- og Ungeudvalget skal drøfte, hvilke forslag, der skal indgå i udvalgets budgetbidrag til budget 2018.

Børn- og Ungeudvalget skal den 6/6 2017 beslutte udvalgets samlede budgetbidrag 2018.

INDSTILLING

Børn- og Ungeforvaltningen indstiller, at udvalget drøfter sagen.

BESLUTNING

Børn- og Ungeudvalget drøftede sagen.

SAGSFREMSTILLING

Børn- og Ungeudvalget skal med denne sag drøfte forvaltningens forslag til udvalgets budgetbidrag til budget 2018, der skal indgå i Økonomiudvalgets budgetforslag.

Økonomiudvalget har på mødet den 28/2 2017 fastlagt udvalgenes rammer og leverancer for budget 2018 og overslagsårene. Børn- og Ungeudvalget er den 7/3 2017 blevet orienteret om rammeudmeldingens betydning for udvalgets budgetramme. Der er ikke som i rammeudmeldingen for budget 2017 indarbejdet reduktioner af Børn- og Ungeudvalgets ramme i Økonomiudvalgets rammeudmelding for budget 2018. Det betyder, at udvalget til budget 2018 primært skal arbejde med følgende elementer:

- Udvidede budgetbemærkninger
- Anlægsmuligheder

På mødet den 2/5 2019 drøftede udvalget anlægsmuligheder til budget 2018.

Sideløbende har udvalget den 21/2 2017 behandlet effektanalysen Sammenhængende Borgerforløb, som reducerer Børn- og Ungeudvalgets ramme med 14,9 mio.kr. årligt fra 2018. Den 7/3 2017 er udvalget blevet orienteret om udmøntningen af velfærdsværnet, som reducerer de administrative udgifter med 4,7 mio.kr. årligt fra 2018.

Udvidede budgetbemærkninger

De udvalgte budgetbemærkninger skal sikre større indblik i udvalgenes budgetter og understøtte byrådspolitikernes mulighed for at prioritere på tværs af udvalg. Udkast til Børn- og Ungeudvalgets budgetbemærkninger er vedhæftet som bilag 1. Der har i foråret været en proces, hvor repræsentanter for byrådets politikere har haft mulighed for at kommentere på udkastet. De udvidede budgetbemærkninger er en del af Børn- og Ungeudvalgets budgetbidrag til budget 2018.

Børn- og Ungeudvalget har i 2018 et budget på 2,9 mia. kr. Udvalgets område omfatter skoler, dagtilbud, sundhed- og forebyggelsestiltag, specialiserede socialindsatser til børn og unge, samt en

central forvaltning. Medarbejderne på områderne arbejder hver dag for at give børn og unge den bedst mulige start på livet.

På børn- og ungeområdet afhænger udgiftsbehovet i høj grad af udviklingen i antallet af borgere i aldersgruppen 0-18 år. Samtidig har udviklingen indenfor kommunens skoledistrikter og indenfor aldersgrupperne 0-5 år og 6-16 år stor betydning for planlægningen af kommunens tilbud for børn og unge.

Flere børn og unge i byen

I 2018 forventer Odense Kommune, at næsten 41.000 børn og unge i alderen 0-18 år er bosat i kommunen. Heraf forventes ca. 13.000 i alderen 0-5 år at danne baggrund for efterspørgslen på dagtilbudsområdet, og i den skolepligtige alder 6-16 år forventes mere end 23.000. Antallet af børn og unge i alderen 0-18 år forventes i den aktuelle befolkningsprognose at stige til næsten 42.000 i 2021.

Mere velfærd til børn og unge

I Odense Kommune er den gode barndom et mål i sig selv. Odenses børn skal møde verden med en høj faglig og social selvtillid. De skal føle sig som betydningsfulde deltagere i det større fællesskab, hvor de kan mærke glæde ved livet. Mange mønsterbrydere skal være et kendetegn for Odense. Ligesom forebyggelsesindsatsen også er et vigtigt fokus, hvor udgangspunktet er så tidlig en indsats som muligt. Børn- og ungeområdet er med budget 2017 tildelt 95,6 mio. kr. til at understøtte disse ambitioner for de yngste børn, skolebørnene og børn i udsatte positioner.

De store temaer i 2017

Et flertal i Børn- og Ungeudvalget har besluttet, at Børn- og Ungeforvaltningen i 2017 skal have ekstra fokus på tre faglige temaer - sprog, dannelse og tidlig indsats.

Sprog er valgt som tema, fordi det er helt afgørende for både trivsel og indlæring. Børns indlæringsevner styrkes, når de bliver bedre til både tale- og skriftsprog. Sprogkunderskaberne har stor betydning for resten af livet, og netop derfor er det valgt at stille ekstra skarpt på sprog.

Dannelse har i 2017 fået fornyet relevans. Når børnene er helt små, skal de lære sig selv at kende. De skal styrke deres sociale evner. Derfor skal børnene, både når de er helt små og i skolealderen, møde voksne, der ser dem og deres potentialer. Det er med til at ruste dem til at møde verden og give dem robusthed og erfaringer med at fortsætte, selv når de møder modstand.

Den tidlige indsats er helt central for barnets trivsel, uanset hvor gammel barnet er. Derfor er det vigtigt, at begyndende vanskeligheder og mistrivsel opdages tidligt, så børn og deres familier oplever den bedste støtte, hvis de har behov for hjælp.

Anlægsmuligheder

Der er udarbejdet forslag til Børn- og Ungeudvalgets bidrag til anlægsmuligheder (vedhæftet som bilag 2). Der er tale om 13 forslag til en samlet anlægsværdi på 116,5 mio.kr. i 2018 og samlet 92 mio.kr. i perioden 2019-2021. Det drejer sig om følgende forslag:

Skole

- 1.1. Nytænkning af klubtilbud, SFO2 og ungdomscentre
- 1.2. Personlig computer til alle elever fra 0. til 6. klasse
- 1.3. Nørrebro svømmebassin m.m. (Projektering)
- 1.4. Munkebjergskolen SFO2
- 1.5. SFO2 på Sct. Hans Skole
- 1.6. Renovering og modernisering af Næsby Skole

Dagtilbud

- 2.1. Stigende børnetal - Dagtilbud
- 2.2. Køkkener - Frokostordning i børnehuse
- 2.3. Belysning ved børnehuse
- 2.4.a. Nyt Pårup Børnehus - Udskiftning af pavillon
- 2.4.b. Nyt Pårup Børnehus - Udbygning af Børnehus

Sundhed og forebyggelse

- 3.1. Nyt kommunikationscenter i Tandplejen
- 3.2. Sikring af hygiejne i Tandplejen - nye dentalopvaskere.

Derudover er der i bilaget to forslag fra henholdsvis SF og R vedr.

- 4.1. Undervisningsmidler
- 4.2. Ny skole i bymidten

Børn- og Ungeudvalget bedes tage stilling til, hvilke anlægssforslag, der skal indgå i udvalgets budgetbidrag til budget 2018.

Proces

Børn- og Ungeudvalget skal den 6/6 2017 beslutte udvalgets samlede budgetbidrag 2018.

I august 2017 forventes bruttokataloget fra regeringen og KL at fordele Odense Kommunes andel af moderniserings- og effektiviseringsprogrammet for 2018. Den samlede reduktion af Odense Kommune samlede rammer er 17,6 mio.kr. fra 2018.

ØKONOMI

BILAG

- [BUFs budgettal og budgetbemærkninger BUU 16-5-2017](#)
- [Anlægsmuligheder BUF budget 2018 160517](#)

D. Orientering

4. Orientering om de faglige temaer Sprog, Dannelse og Tidlig indsats

D. Orientering

Abent - 00.01.00-A00-622-17

RESUMÉ

1. Indledning

Forvaltningen har siden november 2016 forberedt en intensivering af arbejdet med de faglige temaer sprog, dannelse og tidlig indsats med henblik på, at der gennem fokusering på elementer i de 3 faglige temaer i løbet af 2017 og de kommende år samlet set sker et kvalitetsløft i vores arbejde med børn og unge.

I det følgende gives en orientering om baggrund, formål og indholdet i den øgede fokus på sprog, dannelse og tidlig indsats. Endelig oplyses om de kommende milepæle, hvor det foreslås, at Børn- og Ungeudvalget involveres.

2. Baggrund

I forlængelse af vedtagelse af Budget 2017 besluttede et flertal i Børn- og Ungeudvalget i sagen "Mere velfærd til børn - 3 planer for styrkelse af arbejdet med børn" i mødet den 8/11 2016, hvordan skatteprovenuet til børn- og ungeområdet via 3 planer for henholdsvis de yngste børn, skolebørnene og børn i udsatte positioner skulle bidrage til "at flere børn og unge oplever en god barndom, hvor de trives og udvikler sig både fagligt og socialt, og hvor de føler sig som betydningsfulde deltagere i gode fællesskaber."

Iflg. sagen tages der "afsæt i temaerne sprog, dannelse og tidlig indsats, fordi netop disse temaer er centrale for, at flest mulige børn kan trives og møde verden som fagligt og socialt kompetente mennesker med selvtillid, selvværd og mod på livet".

De tre faglige temaer fungerer som pejlemærker for, at vi arbejder på "en sammenhængende indsats på tværs af dagtilbud, skole og arbejdet med børn i udsatte positioner", (jfr. "Odense på vej, aftale om Budget 2017").

3. Hvorfor fokus på de 3 faglige temaer

I det følgende beskrives kort hvorfor et øget fokus på netop sprog, dannelse og tidlig indsats er meningsgivende som en del af kerneopgaven inden for børn- og ungeområdet.

3.1 Hvorfor fokus på sprog?

De sidste års forskning inden for sprog viser, at børns tidlige sprogudvikling har betydning for deres muligheder senere i livet, og ikke mindst hvordan de klarer sig i skolen. Den viser også, at danske børn ikke har lige forudsætninger, primært på grund af deres forældres økonomiske og uddannelsesmæssige baggrund. For en stor del af børnene følger denne ulighed i sproglige læringsmuligheder dem gennem hele deres tid i dagtilbud og skole og får dermed også indflydelse på deres muligheder for videreuddannelse.

Forskningen peger entydigt på, at forældre, pædagoger og lærere spiller en central rolle i forhold til børn og unges sproglige udvikling. De voksnes måde at bruge sproget på og tilrettelægge sprogmiljøet på er helt afgørende for børn og unges muligheder for at tilegne sig sprog-, læse- og skrivefærdigheder. Børn- og Ungeforvaltningen har valgt at sætte et særligt fokus på sprog, fordi vi ønsker, at alle børn og unge får et solidt sprogligt fundament, da det er en forudsætning for at have indflydelse på sit eget liv

og aktiv deltagelse i det moderne demokratiske samfund.

3.2 Hvorfor fokus på dannelse?

"Udvikling af børns og unges kompetencer og færdigheder, så de får et solidt afsæt til et aktivt og selvstændigt liv" er en ambition der arbejdes med, jfr. Børn- og Ungepolitikken. I Odense Kommune skærpes fokus på, at gode faglige resultater ikke er nok i sig selv. Børn og unge skal udvikle sig fagligt, samt blive livsduelige mennesker, der kan deltage socialt og engageret i samfundet. At arbejde med dannelse understøtter målsætningen om, at *børn og unge fagligt, personligt og socialt skal udvikle sig og blive så dygtige som de kan.*

Dannelsesaspektet står tydeligt frem i lovgivningen på 0 – 18 års området. Dagtilbud skal give børn medbestemmelse, medansvar og forståelse for demokrati. Dagtilbud skal som led heri bidrage til at udvikle børns selvstændighed, evner til at indgå i forpligtende fællesskaber og samhørighed med og integration i det danske samfund. Folkeskolen skal forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i samfundet og folkestyret. Ungdomsskolen skal give unge mulighed for at fæstne og uddybe deres kundskaber, give dem forståelse af og dygtiggøre dem til samfundslivet og bidrage til at give deres tilværelse forøget indhold samt udvikle deres interesse for og evne til aktiv medvirken i et demokratisk samfund.

Mennesker dannes gennem hele livet, og dannelse er ikke en endelig tilstand, men en rejse. Ved at sætte dannelse på dagsordenen i et 0 – 18 årsperspektiv er det en ambition, at der udvikles en koordineret forståelse og et fælles sprog. Børn og unge skal mødes af voksne med et sammenhængende fokus på dannelse igennem dagtilbud, skole og ungdomsuddannelse mod voksenlivet. Det skal medvirke til, at børn og unge rustes til at agere på livets mangfoldige arenaer. Derfor vælger Børn- og Ungeforvaltningen i Odense i denne sammenhæng at tale om dannelse set i et pædagogisk- psykologisk perspektiv og ind i den dimension, der understøtter læring og udvikling i en bred forstand.

3.3 Hvorfor fokus på tidlig indsats?

Tidlig indsats kan få livslang effekt for det enkelte barn. Jo tidligere og mere relevant, der handles på *begyndende vanskeligheder* hos børn, jo større er sandsynligheden for, at udfordringerne kan afhjælpes, inden vanskelighederne vokser sig store med personlige og økonomiske konsekvenser som følge. De rette tidlige indsatser kan bidrage til bedre opvækstvilkår for barnet med mere læring, trivsel og sundhed, der på sigt kan bidrage til en høj livskvalitet. *Tidlig indsats* er et skærpet fokus på, hvordan vi får omsat vores allerede eksisterende strategier til bedre praksis. Børn skal være deltagere i meningsfulde fællesskaber, opleve et sammenhængende børneliv og have lige muligheder i livet. I programmet for *tidlig indsats* er der tilrettelagt aktiviteter som understøtter omsætning fra strategi til praksis.

Tidlig indsats er derfor et tværgående strategisk fokusområde på børn- og ungeområdet.

4. Hvad arbejdes der med inden for hvert tema

I forvaltningen planlægges for tiden, hvordan arbejdet med de 3 temaer fremover kan styrkes og målrettes til gavn for børn og unge. Nedenfor er givet en kort beskrivelse af, hvilke processer og tiltag der planlægges under hvert tema.

4.1 Sprog

Inden for sprogtemaet er vores mål, at

- *børn og unge har bedre sprog- og læsekompetencer*
- *læringsuligheden mindskes*
- *pædagoger og lærere har viden om og redskaber til at understøtte børn og unges sprogudvikling, så alle børn og unges læringsmuligheder inden for sprog og læsning fremmes.*
- *der arbejdes systematisk med sprog og læsning på 0-18 års området.*

For at opnå dette, skal vi styrke og videreudvikle eksisterende indsatser.

Det gør vi bl.a. ved at sætte fokus på, at der er sammenhæng i sprogarbejdet for de 0-18 årige i Børn- og Ungeforvaltningen. Sammenhængen er specielt vigtig i overgangene mellem vores tilbud, både inden for hhv. dagtilbud og skole, men specielt også i overgangen fra dagtilbud til skole. Her kan bl.a. en mere systematisk anvendelse af sprogvurderinger understøtte det sammenhængende arbejde. Tilsvarende er en sammenhæng i sprogarbejdet vigtigt i samarbejdet mellem dagtilbud, skole og Sundhed og Forebyggelse.

For at nå målene for sprogarbejdet er der også brug for et særligt fokus på at få styrket forældresamarbejdet, og vi skal have igangsat indsatser for børn med færre læringsmuligheder i hjemmet. Det kræver både kompetenceudvikling af medarbejdere, så de bedre kan vejlede forældrene, men fx også konkrete materialer til forældre til at styrke det sproglige hjemmelæringsmiljø, og ikke mindst et øget fokus på tidlige indsatser.

Endelige skal vi udarbejde en Sprog- og læsehandleplan, som erstatning for den nuværende Læsestrategi. Handleplanen skal indeholde konkrete indsatser til at fremme og styrke sprog og læse-skrivefærdigheder for 0-18 års området.

4.2 Dannelse

Inden for dannelse er vores mål at opnå:

- en fælles retning for arbejdet med børn- og unges dannelse på tværs af 0-18 års området
- en fælles forståelse og et fælles sprog i forhold til arbejdet med dannelse
- et mere systematisk og struktureret arbejde med dannelse i forhold til børn og unge

Arbejdet blev kick-startet med en konference om dannelse den 20/4 2017, hvor ca. 500 deltagere startede en ny samtale om dannelse. Deltagerkredsen var bredt sammensat. Størstedelen af deltagerne var ledere og medarbejdere fra børn- og ungeområdet. Desuden var politikere, forældrerepræsentanter, faglige organisationer, m.fl. inviteret.

Kick-off-arrangementet efterfølges af tre sparringssessioner i maj og primo juni 2017, hvor fagpersoner, faglige organisationer og forældrerepræsentanter giver deres bidrag til en dannelsesstrategi.

Alle bidrag samles til beskrivelse af en dannelsesstrategi, der forelægges Børn- og Ungeudvalget til behandling i august. Heri vil indgå både beskrivelse, konkretisering og realiseringsplaner. Herefter påbegyndes de vedtagne realiseringsplaner.

4.3 Tidlig indsats

Det tværgående strategiske fokusområde Tidlig indsats er organiseret som et program, der består af tre parallelle processer. Vi definerer og kommunikerer en overordnet ramme for en fælles tænkning om tidlig indsats på samme tid som løbende involverer praksis i at være medskabende og udviklende på, hvordan det ser ud når vi laver tidlig indsats.

Det er ambitionen over de kommende år at

- sikre kvalitet gennem et mindset der bygger på fælles forpligtigelser og fælles sprog (programpunkt 1)
- styrke kvaliteten i det tværfaglige samarbejde gennem værktøjer og metoder (programpunkt 2)
- understøtte og anerkende lokal praksisudvikling gennem opsamling og deling af initiativer (programpunkt 3)

5. Involvering af Børn- og Ungeudvalget

Med henblik på at retning og rammer afstemmes politisk, vil der i den kommende tid være milepæle inden for delelementer af de 3 temaer, hvor Børn- og Ungeudvalget involveres.

På nuværende tidspunkt er det planlagt, at udvalget involveres i:

- Juni - september 2017: Dannelsesstrategi inden for temaet Dannelse.
- August - december 2017: Sprog- og læsehandleplan inden for temaet Sprog.

5. Orientering om administrationsgrundlag for gratis busrejser for skoler og dagtilbud

D. Orientering**Åbent - 13.05.16-G01-6-17****RESUMÉ**

By- og Kulturudvalget og Børn- og Ungeudvalget har på udvalgsmøde den 24/1 2017 besluttet at videreføre ordningen med gratis busrejser for skoler og dagtilbud.

Udvalgene besluttede, at der fremover afsættes et årligt budget på 500.000 kr., der skal dække udgifter til dubleringskørsel. Udvalgene besluttede i den sammenhæng, at der skulle udarbejdes et administrationsgrundlag for dette. I denne sag orienteres udvalget om dette administrationsgrundlag.

Administrationsgrundlaget er udarbejdet i samarbejde mellem repræsentanter fra Børn- og Ungeforvaltningen, By- og Kulturforvaltningen og FynBus.

Administrationsgrundlagets regler træder i kraft i forbindelse med indeværende sags orientering for udvalget.

Gratiskørsel uden behov for dublering

Skoler og dagtilbud kan gratis benytte en bus i tidsrummet 9.00-14.00 og kl. 18.00-7.00 i hverdagene samt hele døgnet lørdage, søndage og helligdage. Langt de fleste kørsler er i dagtimerne på hverdage. Sammenlignet med den nuværende ordning er tidsrummet blevet udvidet med én time i dagtimerne på hverdage fra kl. 13.00 til kl. 14.00.

Skoler og dagtilbud beliggende mere end 6 km fra centrum får mulighed for at stige på bussen allerede kl. 8 for at tilgodese de længere rejsetider.

Ordningen gælder for grupper på maksimalt 30 personer, idet de vil kunne stige på en almindelig bus i rute. Idet disse grupper benytter en bus, der allerede er i drift, er det gratis for Odense Kommune.

Gratiskørsel med behov for dublering

Når gruppestørrelser overstiger 30 personer vil det oftest udløse behov for dublering, dvs. at der indsættes en ekstra bus på ruten. Odense Kommune skal betale, når der indsættes en dubleringsbus.

For at styre forbruget af dubleringsbusser er der udviklet en række kriterier, der skal være opfyldt for, at der kan indsættes en dubleringsbus. Ved dubleringskørsel gælder følgende to kriterier: Afstanden mellem institution og bestemmelsessted og gruppestørrelse.

Afstandskriteriet er inddelt efter alder, således at ældre børn skal rejse længere, før der indsættes en dubleringsbus. Der kan indsættes dublering, hvis en skole/et dagtilbud skal rejse minimum hver vej:

- Børnehuse: Over 1½ km
- Skoler: Min 2½ km for elever på 0.-3. klassetrin
- Skoler: Min 6 km for elever på 4.-6. klassetrin
- Skoler: Min 7 km for elever på 7.-9. klassetrin
- Skoler: Min 9 km for elever på 10. klassetrin

Derudover gælder, at antallet af personer i en gruppe må ikke overstige 75 personer.

De differentierede afstandskriterier betyder, at der vil være klassetrin, som på en given tur ikke kan tilbydes buskørsel. Disse forventes at kunne gå eller cykle, hvilket taler ind i Odense Kommunes vision om, at flere børn skal være selvtransporterende. Odense Kommune har gennem flere år udleveret cykler til en lang række af byens skoler. Desuden findes der et klassesæt af gratis låncykler i Grejbank Fyn, og endelig er der bycyklerne, som også kan bruges af klasser på tur i Odense.

Da busser til dublering også anvendes til almindelig rutekørsel, kan dublering kun finde sted med påstigning efter kl. 9.00 og afstigning inden kl. 13.00. Det vil sige, at de i tilfælde hvor der indsættes dublering, skal rejsen være slut senest kl. 13.00. Dog får skoler og dagtilbud beliggende mere end 6 km fra centrum mulighed for at slutte rejsen senest kl. 13.30.

Opfølgning

By- og Kulturforvaltningen vil løbende følge forbruget i ordningen. Hvis eller når budgettet er opbrugt, vil der gives meddelelse til FynBus om ophør af ordningen i den resterende del af året, ligesom Børn- og Ungeforvaltningen vil orienteres om ophøret med henblik på intern videreformidling til skoler og børnehuse.

Ordningen bliver evalueret efter et halvt år, eller når midlerne for i år er opbrugt.

I den forbindelse skal der gøres opmærksom på, at der hidtil er administreret efter den gamle ordning, hvor der ikke var begrænsninger for hvornår, der blev indsat dubleringsbusser. Der er pr. 16/4 2017 indsat dublering for ca. 93.000 kr. i 2017.

BILAG

- [Administrationsgrundlag for gratis busrejser Skoler og Dagtilbud i Odense Kommune 14 inkl. bilag.doc](#)

6. Aktuelle sager

D. Orientering

Abent - 00.22.04-A00-2-16

RESUMÉ

- Orientering fra Kontaktudvalg og Ungdomsskolebestyrelser.

BILAG

- [Digitaliseringsstrategi BUF 2017-2020](#)
- [BUFs budgettal og budgetbemærkninger BUU 16-5-2017](#)
- [Anlægsmuligheder BUF budget 2018 160517](#)
- [Administrationsgrundlag for gratis busrejser Skoler og Dagtilbud i Odense Kommune 14 inkl. bilag.doc](#)